

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่องความต้องการสินเชื่อของลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรเพื่อการประกอบอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องเนื่องในการเกษตรในอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง สามารถแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย
4. ข้อเสนอแนะในการวิจัยในครั้งต่อไป

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเรื่อง ความต้องการสินเชื่อเพื่อประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องเนื่องในการเกษตรของเกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ในอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการสินเชื่อการประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้อง เนื่องในการเกษตรของลูกค้า ร.ก.ส. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ กับความต้องการสินเชื่อเพื่อประกอบอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องเนื่องในการเกษตรของลูกค้า ร.ก.ส. และปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ ในการให้สินเชื่อเพื่อประกอบอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องเนื่องในการเกษตร

ประชากรที่ใช้ศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ลูกค้า ร.ก.ส. 10 ตำบล ในอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง โดยสุ่มแบบง่าย ร้อยละ 1 ของจำนวนลูกค้า ร.ก.ส. ในอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง

ผลการวิจัยโดยสรุปดังนี้

1. ลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคล

ลูกค้า ร.ก.ส. ที่ทำการวิจัยส่วนมากร้อยละ 70.4 เป็นชาย มีอายุมากกว่า 41 ปี ร้อยละ 62.4 การศึกษาส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง ประถมศึกษาปีที่ 4 – ประถมศึกษาปีที่ 6 ร้อยละ 58.4 สถานภาพสมรส ร้อยละ 92.8 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนอยู่ระหว่าง 3 – 5 คน ร้อยละ 55.2 แรงงานในครัวเรือนอยู่ระหว่าง 1 – 2 คน ร้อยละ 80.0

2. ปัจจัยทางเศรษฐกิจ

ลูกค้า ธ.ก.ส. มีรายได้รวมในฟาร์มเฉลี่ย 43,320 บาทต่อปี ร้อยละ 76.8 และมีรายได้รวมนอกฟาร์มเฉลี่ย 20,360 บาทต่อปี สภาพการถือครองที่ดินส่วนมากเกษตรกรมีที่ดินเป็นของตนเอง ร้อยละ 88.8 ในปีที่ผ่านมากู้เงินจาก ธ.ก.ส. ร้อยละ 61.6 ส่วนมากเกษตรกรกู้เงินจากพ่อค้านายทุนอื่น ร้อยละ 49.6 ในปีที่ผ่านมาสามารถชำระหนี้เงินกู้คืนแก่ ธ.ก.ส. ร้อยละ 81.6 และในปีที่ผ่านมาเงินทั้งในและนอกการเกษตรมาชำระหนี้แก่ ธ.ก.ส. ร้อยละ 69.6

3. ปัจจัยทางด้านสังคม

ในปีที่ผ่านมาลูกค้า ธ.ก.ส. ได้มีการติดต่อกับพนักงานสินเชื่อ 6-10 ครั้ง ร้อยละ 56.8 มีความรู้เกี่ยวกับการให้บริการสินเชื่อ 5 - 7 คะแนน ร้อยละ 57.6 เป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพนิกศพ สงเคราะห์ ร้อยละ 97.6 ได้รับข่าวสารข้อมูลจากพนักงาน ธ.ก.ส. ร้อยละ 80.8 มีความต้องการสินเชื่อเพื่อประกอบอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องเนื่องในการเกษตร ร้อยละ 68.8 และต้องการกู้เงินเพื่อการประกอบอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องเนื่องในการเกษตร ร้อยละ 89.6 ประสบการณ์ในการประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องเนื่องในการเกษตรมีมากกว่า 5 ปี ร้อยละ 44.0

การทดสอบสมมติฐาน

ข้อสมมติฐานในการวิจัยครั้งนี้ คือ ปัจจัยดังต่อไปนี้มีความสัมพันธ์กับความต้องการสินเชื่อเพื่อประกอบอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องเนื่องในการเกษตร คือ 1). เพศ 2). อายุ 3). การศึกษา 4). แรงงานในครัวเรือน 5). รายได้รวมในฟาร์ม 6). รายได้รวมนอกฟาร์ม 7). สถานภาพการถือครองที่ดิน 8). หนี้เงินกู้ 9). ความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ 10). การติดต่อกับพนักงานสินเชื่อ 11). ความรู้เกี่ยวกับการให้บริการสินเชื่อ 12). ประสบการณ์ในการประกอบอาชีพในการเกษตร

ในจำนวน 12 ปัจจัย พบว่ามี 2 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการสินเชื่อเพื่อการประกอบอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องเนื่องในการเกษตร ปัจจัยนั้นคือ 1). หนี้เงินกู้ 2). ประสบการณ์ ในการประกอบอาชีพในการเกษตรและมี 10 ปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการสินเชื่อเพื่อการประกอบอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องเนื่องในการเกษตร คือ 1). เพศ 2). อายุ 3). การศึกษา 4). แรงงานในครัวเรือน 5). รายได้รวมในฟาร์ม 6). รายได้รวมนอกฟาร์ม 7). สภาพการถือครองที่ดิน 8). ความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ 9). การติดต่อกับพนักงานสินเชื่อ 10). ความรู้เกี่ยวกับการให้บริการสินเชื่อ

ปัญหาและข้อเสนอแนะของลูกค้า ธ.ก.ส. เกี่ยวกับสินเชื่อเพื่อประกอบอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องเนื่องในการเกษตร

1. ปัญหาของลูกค้า ธ.ก.ส.เกี่ยวกับสินเชื่อเพื่อประกอบอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องเนื่องในการเกษตร ลูกค้า ธ.ก.ส. มีความคิดเห็นว่าปัญหาที่สำคัญที่สุดคือขั้นตอนการอนุมัติสินเชื่อช้า ร้อยละ 57.6 ผลผลิตสินค้าที่เกี่ยวข้องเนื่องในการเกษตรราคาถูกและไม่สามารถขายได้ ร้อยละ 38.4 และอัตราดอกเบี้ยสูงเกินไป ร้อยละ 4.0

2. ข้อเสนอแนะของลูกค้า ธ.ก.ส. เกี่ยวกับสินเชื่อเพื่อประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องเนื่องในการเกษตร ลูกค้า ธ.ก.ส. ส่วนใหญ่มีข้อเสนอแนะว่า ธ.ก.ส. ควรอนุมัติสินเชื่อให้เร็วกว่านี้ ร้อยละ 57.6 และควรหาตลาดรองรับผลผลิตที่เกี่ยวข้องเนื่องในการเกษตรร้อยละ 38.4 ควรลดดอกเบี้ยเงินกู้ลง ร้อยละ 4.0

อธิปราชผลจากการวิจัย

สำหรับ 2 ปัจจัย คือ หนี้เงินกู้และประสบการณ์ในการประกอบอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องเนื่องในการเกษตรปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการสินเชื่อของลูกค้า ธ.ก.ส. เพื่อการประกอบอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องเนื่องในการเกษตรมีดังนี้

1. หนี้เงินกู้มีความสัมพันธ์กับความต้องการสินเชื่อ เพื่อการประกอบอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องเนื่องในการเกษตร แสดงว่า ธ.ก.ส.ที่มีหนี้เงินกู้อยู่ในระดับที่ต่างกัน มีความต้องการสินเชื่อเพื่อการประกอบอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องเนื่องในการเกษตรแตกต่างกัน อาจจะเป็นเพราะลูกค้า ธ.ก.ส. ที่มีหนี้เงินกู้มากกว่า 50,000 บาท เมื่อมีหนี้เงินกู้มากจึงต้องการเพิ่มรายได้ให้เพียงพอต่อการชำระหนี้ ธ.ก.ส. จึงมีความต้องการสินเชื่อเพื่อการประกอบอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องเนื่องในการเกษตรเพื่อเพิ่มรายได้ในครัวเรือนให้สูงขึ้น ต่างกับลูกค้าที่มีหนี้เงินกุน้อยเป็นเกษตรกรระดับเล็ก จึงต้องการสินเชื่อเพื่อประกอบอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องเนื่องในการเกษตร ระดับปานกลางเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการสินเชื่อของลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เพื่อการประกอบอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องเนื่องในการเกษตรรฎพ.ณ. (2542) เมื่อเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. มีหนี้เงินกู้มากจึงต้องการเพิ่มรายได้ให้เพียงพอต่อการชำระหนี้ ธ.ก.ส. จึงมีความต้องการสินเชื่อเพื่อการประกอบอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องเนื่องในการเกษตรเพื่อเสริมรายได้สูงขึ้นต่างกับลูกค้าที่มีหนี้เงินกุน้อยจะมีความต้องการสินเชื่อระดับน้อย

2. ประสบการณ์ประกอบอาชีพอย่างอื่น ที่เกี่ยวเนื่องในการเกษตรมีความสัมพันธ์กับความ ต้องการสินเชื่อเพื่อการประกอบอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวเนื่องในการเกษตรแสดงว่าลูกค้า ธ.ก.ส. ที่มี ประสบการณ์ประกอบอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวเนื่องในการเกษตรต่างกันมีความต้องการสินเชื่อเพื่อการ ประกอบอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวเนื่องในการเกษตร แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะผู้ที่มีประสบการณ์ มากย่อมมีความชำนาญและมีความมั่นใจว่าเมื่อกู้เงินจะสามารถชำระเงินมาลงทุนเพื่อให้เกิดรายได้และ สามารถนำเงินมาชำระหนี้ได้จึงมีความต้องการสินเชื่อเพื่อการประกอบอาชีพที่เกี่ยวเนื่องในการเกษตร มากกว่าผู้ที่มีประสบการณ์น้อยซึ่งย่อมจะกลัวการขาดทุนเนื่องจากประสบการณ์และความชำนาญจึงมี ความต้องการสินเชื่อเพื่อการประกอบอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวเนื่องในการเกษตรน้อยกว่า เช่นเดียวกับ ผลงานวิจัยของ วสุพล (2542) พบว่าลูกค้า ธ.ก.ส. ที่มีประสบการณ์ประกอบอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยว เนื่องในการเกษตรต่างกันทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะ ผู้ที่มีประสบการณ์มากย่อมมีความชำนาญและมี ความมั่นใจที่จะกู้เงินจะสามารถนำมาลงทุน เพื่อเกิดรายได้และสามารถนำเงินสดมาชำระหนี้ได้ จะ มีความต้องการสินเชื่อเพื่อการประกอบอาชีพที่เกี่ยวเนื่องในการเกษตร มากกว่าเกษตรกรลูกค้าที่มี ประสบการณ์

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ด้านลูกค้า ธ.ก.ส.

1. ลูกค้า ธ.ก.ส. ที่มีความต้องการสินเชื่อเพื่อการประกอบอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวเนื่องในการ เกษตรควรทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มเพื่อส่งเสริมให้มีการเรียนรู้และร่วมกันคิดค้นแนวทางการแก้ไขจาก ประเด็น ต่างๆ ที่เกิดขึ้น ภายในกลุ่มที่ตนสังกัดอยู่ ทำให้เกิดการพัฒนากลุ่มจากกลุ่มไม่เป็น ทางการไปสู่กลุ่มเป็นทางการมากขึ้น และจะทำให้ลูกค้า ธ.ก.ส. เนื่องจากระบบสหกรณ์จะเป็นส่วน ช่วยผลักดันให้เกิดการช่วยเหลือและกำกับดูแลกันในหมู่สมาชิก

2. ลูกค้า ธ.ก.ส. ที่มีหนี้เงินกู้มากจะต้องมีความต้องการสินเชื่อเพื่อการประกอบอาชีพอย่างอื่น ที่เกี่ยวเนื่องในการเกษตรมาก เพื่อให้มีรายได้เพียงพอต่อการชำระหนี้เงินกู้ แต่การกู้เงินจำนวนมากก็ เป็นการเสี่ยงที่จะทำให้ขาดทุนได้ ลูกค้า ธ.ก.ส. ควรมีการทำบัญชีหรือทำบันทึกรายรับ – รายจ่าย ภายในครอบครัว แบบง่าย ซึ่งจะช่วยให้ลูกค้า ธ.ก.ส. ทราบถึงฐานะทางการเงินที่แท้จริงและสามารถคาด การณ์เกี่ยวกับสถานะการลงทุนของตนเอง ตลอดจนการกำหนดแผนงานในการดำเนินกิจการที่เกี่ยวข้อง เนื่องในการเกษตรเพื่อให้สามารถกำหนดงบประมาณรายรับรายจ่ายได้อย่างคร่าว ๆ

3. ลูกค้า ธ.ก.ส. ที่ประกอบอาชีพอื่นที่ เกี่ยวเนื่องในการเกษตรควรพิจารณาในเรื่องของการประกอบกิจการที่เกี่ยวข้องในการเกษตรหลายประการรวมกัน ซึ่งจะช่วยลดปัญหาความเสียหายได้ เช่น สินค้าที่เกี่ยวข้องชนิดหนึ่งไม่สามารถจำหน่ายได้ แต่อีกแบบหนึ่งที่ต่างไปจะสามารถจำหน่ายได้ แทนทำให้ลดการเสี่ยงจากการผลิตความเสียหายเพราะเมื่อกิจการใดอย่างหนึ่งล้มเหลวก็ยังมีผลิตผลจากกิจการอย่างอื่นทดแทน

ด้านธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

1. จากการชำระหนี้ของลูกค้า ธ.ก.ส. จำนวนมากที่สุดมาจากรายได้ทั้งในภาคนอกการเกษตร ธ.ก.ส. ควรเพิ่มโอกาสและทางเลือกในการผลิตทั้งการเกษตรและมีใช้การเกษตร เพื่อผลักดันให้เกิดการพัฒนาอาชีพของครัวเรือนเกษตรกรลูกค้าเป็นระบบมากขึ้นด้วยการประสานงานกับส่วนราชการต่าง ๆ ที่มีหน้าที่พัฒนาชนบท เพื่อที่จะได้กำหนดรูปแบบการพัฒนาอาชีพได้มั่นคงถาวรตลอดไป ซึ่งน่าจะเป็นแนวทางที่จะช่วยส่งเสริมและพัฒนาอาชีพลูกค้ามากกว่าต่างฝ่ายต่างดำเนินการ เพราะ ธ.ก.ส. เป็นสถาบันการเงินซึ่งมีภารกิจหลักคือ การให้สินเชื่อเฉพาะกิจกรรมการเกษตร และที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรเท่านั้นส่วนอาชีพอื่น ๆ นอกเหนือจากนี้ ธ.ก.ส. เองไม่มีความชำนาญ หรือขีดความสามารถเทียบเท่าองค์กรที่มีหน้าที่โดยตรงในเรื่องการส่งเสริมการเกษตร ส่งเสริมอาชีพและพัฒนาคุณภาพชีวิต และสังคมตั้งนั้นเพื่อให้เกษตรกรลูกค้าได้มีชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดี จึงต้องร่วมประสานกันระหว่าง ธ.ก.ส. กับองค์กรอื่น ๆ ภาครัฐและเอกชน

2. ลูกค้า ธ.ก.ส. จำนวนมากที่สุดสามารถชำระหนี้กับ ธ.ก.ส. ได้แต่มีลูกค้า ธ.ก.ส. บางส่วนไม่สามารถชำระหนี้ได้ ธ.ก.ส. ควรเน้นการให้ความสำคัญของการให้สินเชื่อแบบกำกับสินเชื่อ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อดูแลให้มีการใช้สินเชื่ออย่างมีประสิทธิภาพ และป้องกันมิให้ผู้กู้นำไปใช้ในทางที่ผิดวัตถุประสงค์อันอาจนำไปสู่ปัญหาการชำระหนี้ เช่นการให้คำแนะนำด้านการเกษตร การจัดสรรสินเชื่อในรูปแบบวัตถุประสงค์การเกษตรด้านธุรกิจการเกษตร เป็นต้น

3. ลูกค้า ธ.ก.ส. ที่มีที่ดินเป็นของตนเองจะมีความต้องการสินเชื่อเพื่อการประกอบอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องในการเกษตรสูง ธ.ก.ส. ควรจะสนับสนุนการผลิตของลูกค้าอย่างจริงจัง เนื่องจากผู้มีความต้องการทำการทำการผลิตในถิ่นที่อยู่ของตนเองเป็นการสร้างรายได้ให้แก่ตนเองและชุมชน อีกทั้งเป็นการช่วยแก้ปัญหาการย้ายถิ่นจากชนบทสู่ชุมชนเมืองและเป็นการสร้างงานในชุมชน

4. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยเฉพาะในส่วนของผู้ค้า ร.ก.ส. ในอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง และการศึกษาถึงปัจจัยบางประการเท่านั้นเท่านั้นที่มีผลต่อความต้องการสินเชื่อเพื่อการประกอบอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องในการเกษตร ยังไม่ครอบคลุมถึงปัจจัยต่าง ๆ ทั้งหมดควรศึกษาเพิ่มเติม รวมทั้งเมื่อผู้ค้า ร.ก.ส. ได้นำสินเชื่อเพื่อการประกอบอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องในการการเกษตรไปใช้ประกอบอาชีพควรศึกษาถึงปัญหาของการประกอบการ ว่ามีปัญหอย่างไร เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการประกอบการผู้ค้า ร.ก.ส. และปรับปรุงการให้สินเชื่อของ ร.ก.ส. ต่อไป